

‘In Nederland laten we te veel kansen liggen’

Econoom, jurist en publicist mr. drs. Heleen Mees

Ze is een van de aanjagers van de derde emancipatiegolf, maar Heleen Mees is voorlopig klaar met het feminisme. China is haar nieuwe uitdaging. “Ik ben gefascineerd door de Chinese economie.” Mees is door de Erasmus School of Economics gevraagd als onderzoeker en wil zich gaan ontwikkelen tot China-deskundige. “Er gebeuren daar dingen die van grote invloed zijn op de rest van de wereld. Daar wil ik bij zijn.” Maar ze blijft zich natuurlijk ook met Nederland bemoeien. “We kunnen de Nederlandse verzorgingsstaat beter omvormen tot een kansenmaatschappij naar New Yorks model.”

Ze heeft al een zolderverdieping van een Amsterdams grachtenpand – waar ze uitkijkt op de Amstel – en een loft in Brooklyn – met een fabelachtig uitzicht op de Manhattan- en de Brooklyn Bridge – en binnenkort misschien ook wel een leuk optrekje in Shanghai of Beijing met uitzicht op de Yangtze. “Ik zou het fantastisch vinden om daar ook een deel van het jaar te wonen. Als je ergens woont, voel je de hartenklop van de stad. Begrijp je veel beter hoe de dingen werken dan wanneer je er af en toe een paar dagen in een hotel verblijft.”

In New York voelde ze zich meteen thuis, toen ze zich er bijna tien jaar geleden vestigde. Of dat in China ook zo zal zijn, is nog even afwachten. Binnenkort gaat Heleen Mees er voor het eerst een paar weken heen. “Ik kijk daar enorm naar uit. Ben erg benieuwd hoe ik mijn weg ga vinden in die totaal onbekende samenleving. Ik ken alleen China Town in New York.”

De ontwikkelingen in de Chinese economie volgt Mees al tijden op de voet. “Ik werd getriggerd toen de Chinezen jaren geleden begonnen met het mas-

“Ik vind dat we in Nederland niet goed bezig zijn. De blik is teveel naar binnen gericht, alsof de rest van de wereld niet bestaat.”

saal kopen van Amerikaanse staatsobligaties. In totaal hebben ze nu voor 200 miljard dollar gekocht en ze gaan nog steeds door met kopen. Ze zijn straks in staat om het Amerikaanse financiële stelsel onderuit te halen. Ze hebben de

stabiliteit van Amerika nu al aan het wankelen gebracht. Ik vind dat dat een waarschuwing voor het Westen moet zijn, want China is nog steeds bepaald geen democratie. En ondanks dat het de grootste opkomende economie is, en die steeds moderner wordt, is het nog altijd voor een belangrijk deel een communistisch land.” Nu de Koude Oorlog bijna vergeten is, dreigt nog steeds het Rode gevaar?

“Dat klinkt wel weer heel dramatisch, maar ik vind inderdaad dat we op onze hoede moeten blijven en alles kritisch moeten volgen”, vindt Mees. En dat gaat ze dus voor de Erasmus School of Economics doen. “Daar hebben ze nog geen China-deskundige en ik wil dat heel graag worden.”

Ze is twee weken in Nederland en loopt – zoals dat gaat – van de ene borrel naar de andere om bij te praten met vrienden.

Tekst: Floor de Booy
Fotografie: Roger Neve

den en bekenden. "Ik vind dat we in Nederland niet goed bezig zijn. De blik is te veel naar binnen gericht, alsof de rest van de wereld niet bestaat. Iedereen maakt zich druk over integratie, Wilders en meer van dat soort interne vraagstukken. Terwijl we naar mijn idee meer na zouden moeten denken over de grote wereldvraagstukken waar we als klein landje ook mee te maken krijgen. De oprukkende economie van China en India bijvoorbeeld, daarvan gaat Nederland als doorvoerland ook veel merken. Sterker nog, we merken het al. Kijk maar eens hoeveel producten die je

hier kunt kopen, uit China komen."

Minister

Op haar vierde wilde Mees niets minder dan minister van Financiën worden. Dat is er nog niet van gekomen, maar wie weet, in een volgend kabinet. Hoe vindt ze dat Wouter Bos het tot nu toe doet? "Hij valt me tegen. Het is een econoom, ik had meer visie van hem verwacht. Maar ik vind dat ook Wouter Bos zich blind staart op de mini-economie van Nederland. Ik had gehoopt dat hij Nederland mentaal rijp zou maken voor de globalisering. En dan niet met het

verhaal dat het alleen maar een bedreiging is, maar dat we er als land ook de vruchten van kunnen plukken als we het slim aanpakken."

Na het VWO ging Mees in Groningen economie en rechten studeren. Na haar studie werkte ze van 1992 tot 1996 op het ministerie van Financiën, waarvan twee jaar als woordvoerder van staatssecretaris Willem Vermeend. Daarna was ze nog twee jaar medewerker bij de Europese Commissie.

Op aanraden van haar toenmalige vriend verhuisde ze in 2000 naar New York. Ze ging alleen – ook om indruk op hem te maken. "Ik wilde New York op eigen kracht veroveren. Vanaf het moment dat ik er voet aan de grond zette, voelde ik me er thuis. Het is een stad van radicale keuzes en een grote inspiratiebron. Ik heb in Nederland altijd veel sociale druk gevoeld en liep er in het gareel. Ook het intellectuele klimaat in Nederland vond ik beklemmend, alles wordt dichtgetimmerd met consensus. New York gaf mij een vrij gevoel."

Ideeën

Geïnspireerd door New York heeft ze grootse ideeën voor de Nederlandse samenleving ontwikkeld, waarmee ze niet alleen vrouwen hogerop wil helpen maar, maar ook migranten. Vrouwen moeten fulltime werken en de klusjes in en om het huis die ze zelf niet meer kunnen doen, uitbesteden. Heleen Mees zweert bij persoonlijke dienstverlening. "Ik zou niet meer zonder kunnen. In New York is dat ook heel normaal. In Nederland excuseren werkende vrouwen zich er nog altijd voor dat ze een hulp in huis hebben. Ik woon nu bijna tien jaar in New York. In het gebouw waar ik woon is 24 uur per dag, 7 dagen per week een 'doorman' aanwezig, net als een poetsvrouw en een conciërge die voor reparaties en klein onderhoud zorgt. Nannies zorgen voor de kinderen in de buurt en dogwalkers laten de honden uit. Koeriersdiensten en taxi's rijden af en aan. En op steenworp afstand van mijn huis een deli, een stomerij, een bakker, een Starbucks, een kledingmaker, een nagelstudio, een slijterij, een bloemenstalletje en een parkeerservice. De winkels zijn de hele week tot negen uur 's avonds open en de deli zelfs dag en nacht."

Talentedmagneet

Wat New York zo bijzonder maakt, is volgens Mees dat ze daar de hele dag mensen tegenkomt die een totaal an-

dere achtergrond hebben dan zij. "Ze zijn geboren in China, Mexico of ergens anders en komen naar New York om de Amerikaanse droom te leven. De banen in de persoonlijke dienstverlening bieden migranten, die vaak de taal nog niet spreken, kansen om een bestaan op te bouwen. Terwijl migranten in Nederland vaak in een uitkering belanden." Niet alleen ongeschoolde migranten komen hun geluk beproeven in New York.. De stad is een ware talentenmagneet. "De energie en opwinding van het leven in zo'n mensenkluw zijn voor velen onweerstaanbaar."

Nederland staat nog niet open voor haar ideeën, merkt ze. Als vice-voorzitter van de PvdA New York houdt ze thuis regelmatig Dinner & Debate voor prominenten als Ian Buruma, Bert Koenders, Alexander Rinnooy Kan en Jacqueline Cramer. Maar de diversiteit waar ze zo naar streeft vindt ze niet terug in de Nederlandse politiek.

"De PvdA legt de klemtoon in het integratiedebat echt verkeerd", vindt Mees.

"Niet op wellevendheid, maar op kwetsen, niet op gedeelde dromen, maar op randverschijnselen als de boerka en meisjesbesnijdenis. Die hele integratienota is geschreven uit angst voor Geert Wilders. Stiekem zijn veel PvdA'ers het met me eens. Het zou mooi zijn als er binnen de partij

meer ruimte kwam voor mijn ideeën. Zoals Obama de VS meer op Europa wil laten lijken, zo zouden wij Nederland meer op de VS mogen laten lijken. De Nederlandse verzorgingsstaat moet worden omgebouwd naar een kansenmaatschappij naar New Yorks model. In Nederland laten we veel te veel kansen liggen!" 🎓

Heleen Mees is econoom, jurist en publicist. Ze werkte bij het ministerie van Financiën (1992-1998), was medewerker van de Europese Commissie (1998-2000) en consultant Europese Zaken bij Ernst & Young in New York (2000-2002). Momenteel werkt ze als onafhankelijk EU-adviseur, vice-voorzitter PvdA afdeling New York en publiceert ze onder meer in NR Handelsblad, de International Herald Tribune en Le Monde. Dit voorjaar verscheen haar bundel NRC-columns 'Tussen hebzuchten en verlangen'. Heleen Mees is medeoprichtster van Women on Top, een organisatie voor vrouwen wereldwijd.

heleenmees@speakersacademy.eu

"Mannen grijpen de gelegenheid, vrouwen scheppen haar."
— Sigmund Graff —